dosar nr.2-23048351-05-3a-17082023 Judecătoria Cahul, judecător E.Bancov

D E C I Z I E

07 octombrie 2024 mun.Cahul

Colegiul specializat de contencios administrativ al Curții de Apel Cahul
în componența:
președintele ședinței de judecată, judecător Vitalie Movilă
judecătorii Serghei Pilipenco, Evghenii Dvurecenschii
cu grefierul Anastasia Uzun
cu participarea: reprezentantul intimatului Biroul Vamal Sud, Irina Vascan,

a judecat în ședință publică, în ordine de apel, cauza de contencios administrativ la acțiunea reclamantului Cooperativa de Întreprinzători „Agrostoc" împotriva pârâților Serviciul Vamal și Biroul vamal Sud, privind anularea deciziei comisiei de experți, deciziei de soluționare a cererii prealabile și obligarea substituirii declarațiilor de propria răspundere, la apelul reclamantului Cooperativa de Întreprinzători „Agrostoc" împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 09 iunie 2023-

C O N S T A T Ă:

1. La 03 aprilie 2023 reclamantul Cooperativa de Întreprinzători „Agrostoc" (în continuare CÎ „Agrostoc") a depus la Judecătoria Cahul acțiune împotriva pârâților Serviciul Vamal și Biroul vamal Sud, prin care pretinde: **1**. anularea deciziei Comisiei de experți nr.1-Ș din 11 ianuarie 2023; **2**. anularea deciziei de soluționare a cererii prealabile nr.28/11-2664 din 22 februarie 2023; **3.** Obligarea Serviciului Vamal să substituie declarațiile de propria răspundere în actele atașate la declarațiile vamale.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 17 ianuarie 2023 a primit scrisoarea nr.28/26 07/176.06 din 12.01.2023 de la Biroul vamal Sud, prin care a fost adus la cunoștință extrasul deciziei primite de Comisia de experți din cadrul Biroului vamal Sud, prin care a fost respinsă petiția nr.05/320 din 19.12.2022, din motivul abrogării pct.11 și Anexa nr.2 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr.9 din 10 martie 2022, conform Dispoziției nr.48 din 22 noiembrie 2022 a Comisiei Situații Excepționale a R.Moldova.

Analizând motivarea Comisie de experți expusă inclusiv în procesul-verbal din 11 ianuarie 2023, consideră neîntemeiată decizia adoptată, care are la bază aplicarea unor principii contrare legii, care s-au aplicat unor situații juridice existente în momentul depunerii declarațiilor atașate la declarațiile vamale de export. Făcând trimitere la prevederile pct.11 din Dispoziția Comisei pentru Situații Excepționale, invocă că, din motivarea și aprecierea Comisiei de Experți, se indică că declarația pe propria răspundere reprezintă o modalitate, prin care declarantul oferă în mod oficial informații despre situația juridică a mărfurilor declarate, aceasta cuprinzând date reale și complete. Comisia de experți a ajuns la concluzia că substituirea declarațiilor nu este posibilă, iar acceptarea

ar da posibilitatea la restituirea necuvenită a TVA, contrar prevederilor pct.11 din Dispoziția Comisei pentru Situații Excepționale.

În scrisoarea primită la 17 ianuarie 2023 este indicat, că motivul refuzului este abrogarea prevederilor pct.11 din Dispoziția Comisei pentru Situații Excepționale și, respectiv, solicitarea CÎ „Agrostoc" nu are temei de acceptare a cererii de modificare a declarației vamale. La 03 martie 2023 reclamantul a primit răspunsul nr.05/50 a Serviciului Vamal la contestația depusă, prin care se comunică că contestația a fost respinsă ca fiind neîntemeiată pe prevederile pct.11 din Dispoziția Comisie pentru Situații Excepționale nr.9 din 10.03.2022. Reclamantul nu este de acord cu decizia Serviciului Vamal și solicită anularea actului administrativ individual nefavorabil, cu obligarea modificării declarației vamale prin substituirea declarațiilor pe propria răspundere.

Reclamantul nu este de acord cu soluția Serviciului Vamal și a Comisiei de Experți, o consideră vădit neîntemeiată și pasibilă de anulare. Invocă prevederile art.181 alin.(1) Cod vamal și specifică că, *la solicitarea declaratului poate fi efectuată rectificarea unei sau mai multor date din declarația pe care a depus-o, acceptată de autoritatea vamală*. În aceeași ordine de idei, susține că prin același articol au fost specificate cazurile când nu poate avea loc modificarea declarației vamale, și anume legiuitorul la alin.(2) al art.181 Cod vamal a statuat următoarele: *nu se poate efectua rectificarea dacă cererea a fost prezentată după ce organul vamal a întreprins una din următoarele acțiuni: a) a informat declarantul că intenționează să efectueze controlul fizic al mărfurilor; b) a constatat inexactitatea datelor a căror rectificare este solicitată; c) a acordat liberul de vamă*. În speță nici unul din motivele expuse mai sus nu sunt prezente, ori depunerea cererii de modificare a declarației vamale este la inițiativa declarantului, fără ca organul vamal să fi întreprins acțiuni legate de mărfurile declarate.

Pentru modificarea datelor din declarația vamală nu se implică necesitatea existenței unui temei din Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale, dar modificarea declarației vamale și a datelor din aceasta are loc prin prisma prevederilor legislației vamale. Astfel refuzul de modificare a datelor din declarația vamală pe motivul că pct.11 din Dispoziția nr.9 a Comisiei pentru Situații Excepționale a fost abrogat, nu este relevant. Într-o altă ordine de idei, reclamantul relevă că refuzul de modificare a datelor din declarația vamală nu poate avea ca bază o normă juridică abrogată, în acest din urmă caz, Comisia de experți din cadrul Biroului Vamal și Serviciul Vamal mai târziu urmau să aplice o normă juridică în vigoare prevăzută de Codul vamal sau alte acte normative în vigoare. Pct.11 din Dispoziția Comisie pentru Situații Excepționale nu interzice substituirea declarației pe propria răspundere, ori refuzul de modificare a declarației vamale trebuie să aibă loc în condițiile legislației vamale și nu a prevederilor Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale.

Solicită anularea actelor administrative individuale defavorabile: hotărârea/decizia Aparatului central a Serviciului Vamal nr.28/11-2664 din 22 februarie 2023; decizia Comisiei de experți, expusă în procesul-verbal nr.01-Ș din 11 ianuarie 2023; obligarea Serviciului Vamal să substituie în actele atașate la declarațiile vamale declarațiile pe propria răspundere:

a) nr.3120 I 10916 din 06.05.2022 – document 099 cu numărul LSA/31 de înlocuit cu LSA/000310;
b) nr.3120 I 10918 din 06.05.2022 – document 099 cu numărul LSA/35 de înlocuit cu LSA/000350;
c) nr.3120 I 10945 din 07.05.2022 – document 099 cu numărul LSA/36 de înlocuit cu LSA/000360;
d) nr.3120 I 10246 din 12.05.2022 – document 099 cu numărul LSA/65 de înlocuit cu LSA/000650;
e) 3120 I 10413 din 14.05.2022 – document 099 cu numărul LSA/78 de înlocuit cu LSA/000780.

În drept acțiunea reclamantului mai este întemeiată și pe prevederile art.3, 5, 10,17, 20,21, 39, 189, 209, 219 Cod administrativ; art.176, 242, 243, 268, 273-279 Cod vamal.

2. La 09 iunie 2023 Judecătoria Cahul sediul central a pronunțat hotărârea, prin care a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de Cooperativa de Întreprinzător „Agrostoc" împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova și Biroului vamal Sud, cu privire la anularea deciziei Comisiei de experți nr.1-Ș din 11 ianuarie 2023, deciziei de soluționare a cererii prealabile nr.28/11-2664 din 22 februarie 2023, obligarea substituirii în actele atașate la declarațiile vamale declarațiile de propria răspundere.

3. La 15 iunie 2023 reclamantul CÎ „Agrostoc" a depus cerere de apel, iar la 25 august 2023 motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 09 iunie 2023 și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Apelantul invocă în cererea de apel că, dacă în alte circumstanțe, când agentul economic din greșeală anexează la declarația vamală un alt număr de contract sau alt invoce de plată, iar ulterior depistează greșeala și solicită modificarea declarației vamale, această cerere este acceptată, iar în acest caz practica formată de Biroul vamal este curmată, deși în esență este vorba de aceleași acte care sunt anexate la declarația vamală, doar că are altă denumire și substituie alte acte care în mod obișnuit se prezentau pentru realizarea exportului. Activitatea vamală este manifestată prin analiza cererilor de acceptare a modificării la declarațiile vamale și pornește de la legislația aplicabilă la momentul realizării procedurii de export prin depunerea declarației de export până la finalizarea acțiunilor închiderea regimului vamal de export. În această activitate autoritatea vamală ia în considerații prevederile legale existente la momentul când a fost recepționată declarația vamală, dar nu la momentul când agentul economic a depus cerere de modificare a unei declarații vamale. În speță declarația vamală a fost depusă când prevederile legale prevăzute de Dispoziția situații excepționale pct.11 erau în vigoare, respectiv și declarația pe propria răspundere ca element component este aplicabil și există ca act. Nici Serviciul Vamal, nici instanța de judecată nu au ținut cont de prevederile art.6 alin.(2) și 6^1 Cod vamal, și a analizat o situație juridică realizată și finalizată anterior, prin prisma actelor normative noi, deși prevederile Dispoziției pentru situații excepționale nr.9 pct.11 rămân în vigoare, în baza principiului ultraactivității legii și în consecință s-a expus asupra unor situații juridice anterioare, prin prisma unor prevederi legale existente

la ziua depunerii cererii de modificare și nu la momentul primirii declarației vamale, după cum solicită legiuitorul. Organul vamal la examinarea cererii de modificare a declarațiilor vamale urmează să aplice prevederile legale în vigoare la data exportului și declarării bunurilor. Iar argumentul Biroului vamal precum că solicitarea reclamantului nu are reglementare juridică din cauza abrogării, nu este în concordanță cu prevederile Codului vamal. Modificarea declarațiilor vamale constă în schimbarea datelor cuprinse în declarația vamală și actelor care se prezintă împreună cu aceasta ca fiind obligatorii pentru prezentare art.179 alin.(1) CV. Pct.11 din Dispoziția CSE nu interzice substituirea declarației pe propria răspundere, or refuzul de modificare a declarației vamale trebuie să aibă loc în condițiile legislației vamale și nu a prevederilor Dispoziției CSE.

În drept cererea de apel este întemeiată pe prevederile art.232 alin.(1),(2) Cod administrativ.

4. La 07 decembrie 2023 Biroul vamal Sud a depus referință la cererea de apel, prin care solicită respingerea apelului și menținerea hotărârii instanței de fond.

În argumentarea referinței s-a invocat, că la data de 19 decembrie 2022 CÎ „Agrostoc" a depus cerere nr.05/320 (parvenită la Biroul vamal Sud la 20.12.2022 cu nr.10457-06), prin care a fost solicitată schimbarea în declarațiile vamale depuse a declarației pe proprie răspundere de atestare a producătorului (pentru porumb furajer recolta 2021), pentru declarațiile vamale electronice după cum urmează: 1) 3120I10916 din 06.05.2022 – document 099 cu numărul LSA/31 de înlocuit cu LSA/000310; 2) 3120I10918 din 06.05.2022 – document 099 cu numărul LSA/35 de înlocuit cu LSA/000350; 3) 3120I10945 din 07.05.2022 – document 099 cu numărul LSA/36 de înlocuit cu LSA/000360; 4) 3120I10246 din 12.05.2022 – document 099 cu numărul LSA/65 de înlocuit cu LSA/000650; 5) 3120I10413 din 14.05.2022 – document 099 cu numărul LSA/78 de înlocuit cu LSA/000780.

Motiv pentru înlocuirea declarațiilor pe proprie răspundere a constituit indicarea în conținutul acesteia a intermediarului între cumpărător și producător, și nu a producătorului de facto, cum este necesar potrivit art.11 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale nr.9 din 10.03.2022. Comisia din cadrul Biroului vamal Sud, examinând declarația pe propria răspundere, a constatat că producătorul de facto pentru porumb furajer recolta 2021 este Gospodăria Țărănească „Cebotari Eugenia", iar în declarații pe propria răspundere a fost indicat eronat intermediarul SRL „Magistrala-Nord", dat fiind că declarația pe propria răspundere reprezintă o modalitate prin care declarantul oferă în mod oficial informații despre situația juridică a mărfurilor declarate, acestea cuprinzând doar date reale și complete, de către Comisie a fost constatat că acceptarea substituirii declarațiilor pe propria răspundere ar da posibilitatea la restituirea necuvenită a TVA, contrar prevederilor pct.11 a Dispoziției nr.9 din 10.03.2022.

Prevederile art.181 alin.(1) Cod vamal, la care face trimitere reclamantul, reprezintă o normă generală, care îi rezervă posibilitatea declarantului în termen de 4 ani să solicite modificarea unor date din declarația vamală și nu substituirea actelor anexate la declarația vamală, cum este solicitat la caz. Prezentarea declarațiilor pe propria răspundere, a fost o cerință temporară, implementată prin pct.11 din Dispoziția Comisiei

pentru Situații Excepționale nr.9 din 10.03.2022, doar pe perioada stării de urgență, fapt pentru care este eronată trimiterea reclamantului că modificarea datelor din declarația pe propria răspundere are loc prin prisma prevederilor legislației vamale.

Prin Dispoziția Comisiei pentru situații Excepționale nr.48 din 22.11.2022 a fost abrogat pct.11 și anexa nr.2 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale nr.9 din 10.03.2022, iar petiția nr.10457-06 din 20.12.2022 referitor la solicitarea de substituire a declarațiilor pe propria răspundere, a fost depusă după operarea modificărilor respective și abrogarea pct.11 și anexei nr.2 la Dispoziția CSE nr.9 din 10.03.2022, astfel solicitarea Cooperativei de Întreprinzător „Agrostoc" nu are reglementare juridică, pentru a permite Comisiei acceptarea solicitării, or la 20 decembrie 2022 declarațiile pe propria răspundere nu mai erau solicitate la exportul mărfurilor, fiind totodată abrogat și formularul acestora.

5. Procedura de citare a fost legal executată.

Cererea de apel a fost examinată în lipsa reprezentantului apelantului CÎ „Agrostoc", reprezentantului intimatului Serviciul Vamal, care, fiind legal citați despre data, ora şi locul judecării cauzei, în şedinţa instanţei de apel nu s-au prezentat. Potrivit art.239 alin.(2) Cod administrativ, „*neprezentarea participanților la proces nu împiedică instanța de apel să decidă în privința apelului*".

Reprezentantul intimatului Biroul Vamal Sud, Vascan Irina, în ședința instanței de apel a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, reiterând argumentele expuse în referință. În special că, la data de 20 decembrie 2022 a fost depusă o cerere spre examinare la comise, prin care s-a solicitat înlocuirea a cinci declarații pe propria răspundere. A fost examinată această cerere de Comisia din cadrul Biroului Vamal Sud, a fost constatat faptul că de facto la declarația vamală au fost anexate declarații pe propria răspundere, în care urma a fi indicat producătorul porumbului, dar de către CÎ "Agrostoc" au fost prezentate declarații în care era prevăzută "Magistrala Nord", care este un intermediar între producător șu cumpărător. Producătorul de facto este Gospodăria Țărănească „Cebotari Eugenia", dar în declarațiile anexate inițial la declarația vamală, era indicat intermediarul. Prin cerere s-a solicitat înlocuirea acestor declarații, și deja în declarațiile noi prezentate era indicată Gospodăria Țărănească „Cebotari Eugenia", care de facto era producătorul de porumb. Organul vamal, în primul rând, a constatat faptul că pct.19 din Dispoziția CSE nr.9 din 10.03.2022 prevedea că anume pe perioada stării de urgență agentul economic exportator va prezenta în adresa Serviciului Vamal o declarație pe propria răspundere în care se atestă producătorul porumbului exportat. Prezentarea declarației pe propria răspundere, neautentice, în partea ce ține de producător limitează dreptul agentului economic exportator de a beneficia de restituirea TVA aferent exportului, pentru care a fost întocmită declarația. În acest sens Comisia a stabilit că, în cazul în care se va accepta cererea și se vor înlocui aceste declarații pe propria răspundere, agentul economic deja neîntemeiat va beneficia de restituirea a taxei pe valoare adăugată, ceea ce este în contradicție cu pct.11), deoarece la caz se atestă prezentarea în declarație a datelor neautentice despre producător. Totodată, cererea a fost depusă la 20.12.2022, dar la 22.11.2022 a apărut o altă Dispoziție a CSE nr.48, prin care a fost abrogat pct.11 din dispoziția nr.9, adică exportatorul nu mai era

obligat să prezinte aceste declarații pe propria răspundere, a fost abrogată și anexa nr.2, unde era prevăzută blancheta tipizată a declarației. Fapt pentru care la audierea reprezentantului apelantului, Comisia a explicat că nu mai poate fi aplicată retroactiv legea și nu poate fi acceptată cererea, dacă declarațiile nici nu mai sunt solicitate la export și nici nu mai există această blanchetă tipizată. Respingerea cererii CÎ ”Agrostoc” a fost contestată, și Serviciul Vamal, ca organ ierarhic superior, a menținut decizia Biroului vamal Sud. Cererea de înlocuire a declarațiilor pe propria răspundere este datată cu 19.12.2022, la Biroul Vamal a parvenit la 20.12.2022, dar abrogarea a avut loc cu o lună înainte, pe 22.11.2022. Această dispoziție prevede că doar pe perioada stării de urgență și ceea ce prevedea porumbul furajer, și era prevăzut la care poziție tarifară era porumbul și doar acesta beneficia de scutirea TVA. Acțiunea a fost examinată în instanța de judecată care a constatat legalitatea acțiunilor organului vamal, din care considerente solicită respingerea cererii de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe, care este una legală și întemeiată.

6. Ascultând părţile, verificând materialele cauzei şi analizând în complex argumentele şi criticile expuse vis-a-vis de legalitatea hotărârii primei instanţe, Colegiul specializat în contencios administrativ al Curții de Apel Cahul conclude asupra necesității respingerii apelului reclamantului CÎ „Agrostoc” și menținerii hotărârii primei instanţe, din considerentele următoare.

Conform art.236 Cod administrativ, „*instanţa de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului”*.

Analizând condițiile de admisibilitate a apelului, Colegiul specializat de contencios administrativ al Curții de Apel Cahul statuează, că cererea de apel corespunde cerințelor de admisibilitate și nu cade sub incidența art.236 alin.(2) Cod administrativ. Nici participanții la proces nu au invocat inadmisibilitatea apelului.

În acest context, Colegiul menționează că cererea de apel este admisibilă, dar neîntemeiată.

Scopul legislației administrative, conform art.3 Cod administrativ, constă în „*reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinîndu-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept”*.

Conform art.22 alin.(1) Cod administrativ, „*autoritățile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor*”.

Conform art.93 alin.(1) Cod administrativ, „*fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia*”.

Art.189 alin.(1),(2) Cod administrativ prevede, că „*orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ”.*

Conform art.206 alin.(1) Cod administrativ, „*o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare); b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare); c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare); d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ)*".

În conformitate cu art.195 Cod administrativ, „*procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu exceptia art.169– 171".*

Conform art.239 Cod de procedură civilă, „*hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată*".

Litigiul în cauză este obiectul controlului judiciar în contenciosul administrativ, așa cum decizia Comisiei de experți a Biroului Vamal Sud nr.1-Ș din 11.01.2023, constituie act administrativ cu caracter individual, emis de autoritate publică, în regim de putere publică, prin care se aplică nemijlocit legea în scopul realizării unui interes public.

Colegiul specializat în contencios administrativ al Curții de Apel Cahul reţine, că accesul reclamantului CÎ „Agrostoc" la justiție a fost asigurat, dat fiind că reclamantul a respectat calea prealabilă prejudiciară de soluționare a litigiului, în conformitate cu prevederile art.164 Cod administrativ, așa cum la 27.01.2023 a depus cerere prealabilă /f.d.18/, la care a primit răspunsul pârâtului Serviciul Vamal nr.28/11-2664 din 03.03.2023 /f.d.8/, depunând acțiunea în judecată în termenul specificat la art.209 Cod administrativ.

7. Colegiul specializat în contencios administrativ al Curții de Apel Cahul reţine, că prima instanţă a constatat şi a elucidat pe deplin circumstanţele de fapt importante pentru soluționarea cauzei, a aplicat corect normele de drept material, şi a respectat normele de drept procedural la judecarea cauzei.

În şedinţele instanţei de fond şi instanţei de apel s-a constatat, că la data de 19 decembrie 2022 de către CÎ „Agrostoc" a fost depusă cerere nr.05/320, parvenită la Biroul vamal Sud la 20.12.2022, cu nr.10457-06, prin care a solicitat: schimbarea documentului declarația pe proprie răspundere de atestare a producătorului, din motiv că în momentul exportării în declarația pe proprie răspundere a fost indicat numai intermediarul între cumpărător și producător, în fișierele Sistemului "Asycuda" pentru declarațiile electronice: 1) 3120I10916 din 06.05.2022 – document 099 cu numărul LSA/31 de înlocuit cu LSA/000310; 2) 3120I10918 din 06.05.2022 – document 099 cu numărul LSA/35 de înlocuit cu LSA/000350; 3) 3120I10945 din 07.05.2022 – document 099 cu numărul LSA/36 de înlocuit cu LSA/000360; 4) 3120I10246 din 12.05.2022 – document 099 cu numărul LSA/65 de înlocuit cu LSA/000650; 5) 3120I10413 din 14.05.2022 – document 099 cu numărul LSA/78 de înlocuit cu LSA/000780 (f.d.90).

Comisia de Experți din cadrul Biroului vamal Sud, prin procesul-verbal nr.01-S din 11.01.2023 a respins petiția nr.05/320 din 19.12.2022 cu privire la solicitarea de modificare în declarațiile vamale în detaliu nr.3120I10916, 3120I10918 din 06.05.2022, 3120I10945 din 07.05.2022, 3120I11246 din 12.05.2022, 3120I1413 din 14.05.2022, motivul refuzului constă în abrogarea pct.11 și anexei nr.2 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale nr.9 din 10.03.2022, în vigoare conform Dispoziției CSE nr.48 din 22.11.2022 (f.d.18).

Comisia Biroului vamal Sud, examinând declarația pe propria răspundere, a constatat că producătorul de facto pentru porumb furajer recolta 2021 este Gospodăria Țărănească „Cebotari Eugenia", iar în declarații pe propria răspundere, a căror înlocuire se solicita, a fost indicat eronat intermediarul SRL „Magistrala-Nord", după cum prevede pct.11 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale nr.9 din 10.03.2022.

8. Instanța de fond a reținut ca fiind aplicabile speței mai multe norme legale, și anume, art.10 alin.(1) Cod administrativ, „*actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public*".

În conformitate cu pct.11 al Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale nr.9 din 10.03.2022, „*pe perioada stării de urgență, la exportul porumbului (poziția tarifară 1005), cu excepția semințelor de porumb destinate însămânțării (subpoziția tarifară 1005 10), agentul economic exportator va prezenta în adresa Serviciului Vamal o declarație pe proprie răspundere, prin care se atestă producătorul porumbului exportat. Forma Declarației pe proprie răspundere se stabilește conform anexei nr.2 a dispoziției. Prezentarea Declarației pe proprie răspundere neautentice, în partea ce ține de cantitate și producător, limitează dreptul agentului economic exportator de a beneficia de restituirea TVA aferent exportului pentru care a fost întocmită declarația*".

Ulterior, prin Dispoziția Comisiei pentru situații Excepționale nr.48 din 22.11.2022 a fost abrogat pct.11 și anexa nr.2 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale nr.9 din 10.03.2022.

9. Colegiul este solidar cu poziția instanței de fond, că decizia Comisiei de experți din cadrul Biroului vamal Sud, expusă în procesul-verbal nr.01-Ș din 11.01.2023, de respingere a cererii depuse de Cooperativa de Întreprinzător „Agrostoc", este legală și întemeiată.

Colegiul menționează că, prezentarea declarațiilor pe propria răspundere a fost o cerință temporară, implementată prin Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale nr.9 din 10 martie 2022, pct.11, doar pe perioada stării de urgență. Ca urmare a abrogării pct.11 și anexei nr.2 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale nr.9 din 10.03.2022, începând cu 22.11.2022 la exportul porumbului, agentul economic exportator deja nu mai era obligat să prezinte autorității vamale Declarație pe proprie răspundere prin care se atestă producătorul porumbului exportat.

La 19.12.2022 reclamatul CÎ „Agrostoc” a depus cerere cu solicitarea substituirii declarațiilor pe propria răspundere, adică după operarea modificărilor și abrogarea pct.11 și anexei nr.2 (formularul declarației) la Dispoziția CSE nr.9 din 10 martie 2022.

Examinând cererea CÎ „Agrostoc”, Comisia de experți a Biroului vamal Sud a constatat că, declarația pe propria răspundere reprezintă o modalitate prin care declarantul oferă în mod oficial informații despre situația juridică a mărfurilor declarate, acestea cuprinzând doar date reale și complete, iar acceptarea substituirii declarațiilor pe propria răspundere, ar da posibilitatea la restituirea necuvenită a TVA, contrar prevederilor pct.11 a Dispoziției CSE.

Respectiv abrogarea pct.11 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale nr.9 din 10.03.2022 a constituit impediment pentru acceptarea solicitării de către Comisia de experți, or la 20.12.2022 declarația pe propria răspundere nu mai putea fi apreciată ca și un act care atestă proveniența (producătorul) mărfii la operațiunea de export, fiind abrogată atât baza juridică pentru un asemenea act administrativ, cât și formularul acesteia.

În acest sens, Colegiul remarcă că autoritatea vamală a acționat în vederea executării pct.11 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr.9 din 10.03.2022. Iar la momentul depunerii declarațiilor vamale de export și atașarea declarației pe propria răspundere, declarantul este răspunzător pentru conținutul declarației vamale și prezentarea declarației pe proprie răspundere cu date autentice prin care se atestă producătorul porumbului exportat. Și Dispoziția CSE a Republicii Moldova nr.9 din 10.03.2022 prevedea o consecință imediată și iremediabilă a omisiunii de a prezenta date autentice cu privire la producătorul mărfii exportate.

Conform art.181 Cod vamal /Rectificarea și modificarea declarației vamale/, „(*1) La solicitarea declarantului poate fi efectuată rectificarea* ***unei sau mai multor date*** *din declarația pe care a depus-o, acceptată de autoritatea vamală. (2) Nu se poate efectua rectificare dacă cererea a fost prezentată după ce organul vamal a întreprins una din următoarele acțiuni: a) a informat declarantul că intenționează să efectueze controlul fizic al mărfurilor; b) a constatat inexactitatea datelor a căror rectificare este solicitată; c) a acordat liberul de vamă. (3) La solicitarea declarantului, organul vamal este în drept să modifice declarația vamală într-o perioadă de 4 ani de la data depunerii acesteia. (4) Organul vamal este în drept să modifice declarația vamală, din oficiu şi cu înştiinţarea declarantului, într-o perioadă de 4 ani de la data depunerii acesteia, dacă modificarea respectivă nu generează obligaţii vamale*”.

Pretenția reclamantului CÎ „Agrostoc” nu constă în modificarea declarației vamale sau a actelor anexate la declarația vamală, ci la substituirea declarației pe propria răspundere, situație care nu poate fi acceptată ca și o modificare în sensul art.181 Cod vamal. Declarantul are dreptul să modifice date din declarația vamală, nu și actele anexate, care au fost incluse pe o perioadă limitată de timp.

Declarația vamală, prin care o persoană manifestă voința de a plasa mărfurile sub un anumit regim vamal și declarația pe propria răspundere, prin care declarantul certifică un fapt, în cazul dat producătorul porumbului exportat, sunt două acte distincte. Mai mult, prezentarea declarațiilor pe propria răspundere a fost o cerință temporară, activă în

perioada 10.03.2022 - 22.11.2022. Respectiv, solicitarea substituirii documentului - declarația pe propria răspundere de atestare a producătorului (înlocuirea fișierului în declarația electronică) depusă la 19.12.2022, după abrogarea pct.11 al Dispoziției CSE nr.9 din 10.03.2022, iar ca urmare prezentarea declarației pe propria răspundere, nu mai era obligatorie pentru agentul economic la exportul porumbului, nu reprezintă o acțiune de rectificare/modificare a unor date din declarația vamală, ci prezentarea unui alt document, deja corectat cu date autentice care atestă producătorul porumbului exportat.

Referitor la argumentul apelantului potrivit căruia, dacă agentul economic din greșeală anexează la declarația vamală un alt număr de contract sau alt invoce de plată, iar ulterior depistează greșeala și solicită modificarea declarației vamale, această cerere este acceptată, iar Biroul vamal curmă această practică deja instaurată, deși în esență este vorba de aceleași acte care sunt anexate la declarația vamală, doar că are altă denumire și substituie alte acte care în mod obișnuit să prezentau pentru realizarea exportului.

În primul rând, prezentarea declarațiilor pe propria răspundere, a fost o cerință temporară, implementată prin pct.11 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale nr.9 din 10.03.2022, doar pentru perioada stării de urgență. Solicitarea substituirii declarației pe propria răspundere a parvenit de la reclamant peste o lună după abrogarea reglementării cu efect temporar, instituită de legiuitor. După cum s-a menționat supra reclamantul solicită substituirea actelor atașate la declarațiile vamale și nu a declarației vamale depuse, cum este prevăzut în art.181 alin.(1) Cod vamal.

În al doilea rând, actele prezentate din greșeală în baza cărora se solicită modificarea declarației vamale nu produc consecințe juridice ca în cazul prezentării declarației pe proprie răspundere neautentice. Or, prezentarea declarației pe proprie răspundere neautentice, în partea ce ține de producător, este sancționată cu limitarea dreptului agentului economic exportator de a beneficia de restituirea TVA aferent exportului pentru care a fost întocmită declarația.

În ședința instanței de fond reprezentantul reclamantului a explicat că, rostul acestor schimbări este pentru a confirma corectitudinea restituirii taxei TVA; au depus cerere de restituire a TVA și a fost restituită, dar acum trebuie de corectat actele pentru ca Serviciul Vamal să nu întocmească decizie de regularizare ca să nu fie impuși de a restitui TVA.

Colegiul reține ca fiind relevante argumentele pârâtului Biroul vamal Sud, că acțiunea nu este întemeiată, deoarece CSE a abrogat cerința de a prezenta declarația pe propria răspundere, astfel adresarea peste o lună după ce a fost abrogată această dispoziție denotă că acțiunea dată nu are suport juridic și nu mai poate fi satisfăcută.

În consecință, decizia Comisiei de experți nr.1-Ș din 11.01.2023 a fost întocmită în corespundere cu legislația în vigoare și nu există temei de a fi anulată. La fel cum nu există temei pentru obligarea autorității vamale la substituirea declarațiilor pe propria răspundere.

10. În circumstanțele relatate, întemeiat prima instanță a respins și cerințele reclamantului cu privire la anularea deciziei de soluționare a cererii prealabile nr.28/11-2664 din 22.02.2023. Or, în situația în care este respinsă ca neîntemeiată pretenția de

bază cu privire la anularea deciziei Comisiei de experți nr.1-Ș din 11.01.2023, pretențiile subsecvente urmează și ele a fi respinse.

În contextul celor enunțate, se reține că prima instanță, statuând în echitate, printr-o apreciere justă şi pertinentă a material probator în complex, a dat o evaluare adecvată circumstanțelor stabilite la caz.

Prima instanţă legal şi întemeiat a ajuns la concluzia de a respinge acțiunea reclamantului CÎ „Agrostoc" împotriva pârâților Serviciul Vamal și Biroul vamal Sud, privind anularea deciziei comisiei de experți nr.1-Ș din 11.01.2023, deciziei de soluționare a cererii prealabile nr.28/11-2664 din 22.02.2023, și obligarea substituirii declarațiilor de propria răspundere, reieşind din probatoriul anexat la materialele cauzei.

Astfel, din considerentele menţionate şi având în vedere că hotărârea primei instanţe este întemeiată şi legală, iar motivele invocate în cererea de apel sunt neîntemeiate, Colegiul specializat în contencios administrativ al Curții de Apel Cahul ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi de a menţine hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu art.240 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, *„examinînd cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii: respinge apelul".*

În baza celor expuse, potrivit prevederilor art.239-240 Cod administrativ, Colegiul judiciar –

D E C I D E:

Se respinge apelul reclamantului Cooperativa de Întreprinzători „Agrostoc".

Se menține hotărârea Judecătoriei Cahul sediul central din 09 iunie 2023, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea reclamantului Cooperativa de Întreprinzători „Agrostoc" împotriva pârâților Serviciul Vamal și Biroul vamal Sud, privind anularea deciziei comisiei de experți nr.1-Ș din 11 ianuarie 2023, deciziei de soluționare a cererii prealabile nr.28/11-2664 din 22 februarie 2023, și obligarea substituirii declarațiilor de propria răspundere.

Decizia este executorie de la pronunțare, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 luni de la pronunțarea deciziei motivate.

Decizia motivată pronunțată la 18 noiembrie 2024, ora 14:00.

Preşedintele şedinţei, judecătorul Vitalie Movilă

Judecătorii Serghei Pilipenco

Evghenii Dvurecenschii